

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyeslet hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábas 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbé Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyiltérek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtatnak.

Valami a szociál-demokráciáról.

(t—sz.) Egy némely lap tapétára hozta e tárgyat, tehát szóljunk hozzá mi is.

A kézi munkások iparos-osztálya, sőt nem is annyira iparos-osztálya, nem is annyira ezen osztálynak önálló része, mint az önálló résznek segédei, azon téves hitben ringatják magukat, hogy a szociál-demokrácia apostoli szerepeire egyedül ők vannak hivatva s hogy a szociál-demokrácia ügye nem annyira a munkának és szorgalomnak, mint inkább a munkások iparos-osztályának, illetőleg az iparos osztály nem önálló részének ügye. És épen ezért, mert ezt hiszik, feltolják magukat az ügy élére, a mivel aztán elrontják az egész ügyet; mert itten nem pusztán iparos-segédi, hanem egy nagy eszméről, egy nagy társadalmi reformról leme szó, a mely társadalomban a munka meg akarja követelni a maga helyét. Ámde nem csak az iparos segédek munkája, hanem minden oly foglalkozás, mely munkának, mely munkálkodásnak nevezetetik.

Minden halad a világon, csak a társadalmi reformok haladnak kimondhatatlan lassúsággal, s a mai társadalmat a régi római társadalommal összehasonlítván, hát a társadalmi alapvonásokat: a jogot, a közmorált, a vagyont sat. illetőleg majd csak hogy ott nem vagyunk most is, a hol akkor voltunk. És a társadalmi reformok ezen

mód nélküli lassu haladása mindig abban keresendő, hogy a hány-szor valami reformeszmé megpendítéséről volt szó, az mindjárt felidézte a telhetetlenséget, egyes osztályok önértékét, hivatlanok beavatkozását s ezáltal a kilátást a társadalmi felfordulásra, a mi pedig nem célja egy olyan embernek se, ki nem rémes dolgot, hanem boldogító és magasztos eszmét akar keresztülvinni. Az ilyenek tehát, mikor a hivatlanok előtolakodását látják, félrevonulnak, az eszme nyaka pedig a hivatlanok által kifordítatik és az osztály érdekének igavonójává aljasztatik.

A szociál-demokráciával is így vagyunk. Mert ez az eszme oly társadalmi keresztülvitelt igényelne, a mely reform elvégre is valósítaná a kereszténység tanát és méltó lenne a művelt emberiség fogalmához.

A társadalom célját mindenesetre a jóllét képezi, a jóllét alapja pedig a vagyon. Hanem a mai társadalomban a vagyonhoz jutás feltételei elhibáztak. Nem pusztán a tehetségnek, a szorgalomnak, az igyekezetnek, a becsületességnek utja az, mely ma a vagyonszerzéshez vezet, holott annak kellene lenni feltétlenül, hanem a helyett a kapzsiság, a szivtelenség, a csalás, önsanyargatás; tehát nem mindig az erény, de gyakrabban a becstelenség az, mely a mai társadalomban a meggazdagodásnak feltételét képezi s a mi — tisztelet a kivételeknek, mert kivételek mindig voltak — úgy is van, csak hogy nem he-

lyesen. És a társadalomnak ferde irányban való haladása tévesztett ut, de nem cél, mert ott, a hol az emberiség boldogságáról van szó, nem lehet cél az, hogy egyes kapzsi boldoguljanak, a valódi érdem jutalma pedig ne legyen más, mint frázis. Hanem igen is egy egészséges társadalom nem célozhat mást, mint a most történők legtöbbjének ellenkezőjét, hogy t. i. a mi most meggazdagodásra vezet, — a kinövéseket értvén — hát azok a meggazdagodástól, illetőleg a boldogulhatástól el legyenek ütve s egyedül az erényé, a szorgalomé, a munkatanulási és becsületes iparkodásé legyen a boldogulhatás jutalma.

És ez eszme az, melyet a társadalmi egyenlősítés, a munkafenség, a „szociál-demokrácia“ magában foglal, a mely eszmének valósítása általános társadalmi és magasztos cél: új társadalmi rendszer és új társadalmi törvény, melynek megalkotása az emberiség összes kittingéseinek is feladata, lassu munka, de örökösen művelve és szem előtt tartva, nem pedig az iparos-segédekre bízva, hogy azok csináljanak belőle sztrájkot és egy oly eszme apostolaitól tolják fel magukat, melyet igen sokan még csak megérteni sem képesek.

És vajon mivé alacsonyították és szeparálták ők ezt az eszmét? Hát átglyúrták saját érdekeik eszközévé s azonképen applikálják mai napság, hogy kevesebb dologért nagyobb fizetést zsarolhassanak ki a munkaadótól; és e

sorok írójának alkalmá volt meggyőződni, hogy a legtöbb esetben a legdologtalanabb munkások a legnagyobb szociál-demokraták. E szent eszmét te, hát azonképen fordították ki bőréből, hogy a dologtalanság kezére játszó. És ezzel megszenstelenítették a célt, mint a mely nem valami magasztos ügyet képvisel, hanem egyes emberek önértékére vezethető vissza.

És mert az iparos-osztálynak leginkább is dologtalan segédei azok, kik a munka jelszavát leginkább hangoztatják, hát ez a körülmény épen arra való, hogy az eszme a józan magyar iparos-osztálynál felvételre ne találjon, sőt ellenszenvet keltsen, a mely iparos-osztály azt kezdi észre venni, hogy a szociál-demokrata segéd urak nem hogy használni akarnának a magyar iparnak, de annak legnagyobb ellenségei, mert kevés dologért nagy bért követelvény, lehetetlennek akarják tenni, hogy a magyar ipar a külföldivel konkuráljon.

Ime, ezek lennének a szociál-demokrácia főbb vonásai és ferde kinövései, a mely ferde kinövések okai annak, hogy az eszme nem hódít és el van szigetelve. Mert ha a világ összes iparos segédkező munkás-osztálya akarja is, az még csak egy része az emberiségnek, és az emberi társadalommal szemben, a társadalom megnyerése nélkül, nem fognak menni semmire. Hanem igenis, ne monopolizálják az eszmét, ne akarják azt saját igavonójukká tenni, hanem legyenek támogatói és

A „Székelyföld“ tárczája.

Esküvő után.

Cs.-Szereda, 1882. szept. 4.

Ne keresd a boldogságot
Házad küszöbén kívül:
Mig pillangót kergetni jársz,
Házi tüzehelyed kihül.

Sz. M.

Levelek egy szép leányhoz.

V.

Asszonyom!

Nem értem a kegyed neheztelését megszólításom fölött. Hogy kegyed leány, tehát asszony nem lehet!?

Nem vagyok egy véleményen kegyeddal. A teremő asszonyt s nem leányt alkotott. Ezért mondja Hugo Victor is:

„Virágot sem terem az Isten,
Ha csak asszonyt nem alkotott.“

Ugy vélem egyébiránt, hogy kegyed e kifogását inkább egy kis disputa felidézése végett közölte velem. Pedig ha tudná, mennyire nem vagyok ahoz való hangulatban!

Engem mostanság mindenki keserít. Etelka nővérem azzal, hogy rendre utasítgat; a pörös felek az irodán, hogy nem akarnak megérteni; az öcsém (tudja kegyed, az, a kinek „czirom- s narancsfás“ cikkei kegyed annyi élvezettel olvasta) azzal, hogy

lapomnak felmondta a solidaritást s engemet elküldött a lellem örömébe; a collegáim azzal, hogy perbeszédeimet dicsérgetik, a mi veszettül ominos dolog prokátor emberre nézve; D. Veress Gyula Sepsiszentgyörgyről azzal, hogy az „Erdélyi Értésítő“-ben agyon akar hallgatni; ennek a felesége pedig, az a kedves kicsi asszony, azzal, hogy adós létére nem fizet . . . Egy szóval olyanforma hangulatban vagyok, mint Arany János „Pázmán“-ja alá- s feljártában, a mikor

„Nem felel, csak egyszer-kétszer
Kiköhint az ősi kódbe“ . . .

Hanem én felelek mégis kegyednek.

Tehát a fürdőről hazaérkezett kegyed? Géza bárótól is kaptam ez iránt értesítést. Igazán örülök rajta; legalább most már pontosabb levélíró lesz kegyed.

Azt nem kérde, hogyan mulatott kegyed, asszonyom. A hol kegyed van, ott jól szokott az idő telti. Sajnos, hogy nem tartozhattam „udvar“-hoz. Én, a kóborló hirlapíró. Majd jövőre kipótólok, higgye el.

Azóta bebarangoltam Marosszéket; Szováta, Korond felé jöttem haza. El sem hiszi kegyed, ha elmondom, hogy itt is voltak szép asszonyok, vig cimborák, mint Háromszéken. Pedig voltak.

Mikor lóra ültem s a cigány az elvá-láshoz tartozó obligált indulót befejezte, a fiuk egy utolsó pohár bort nyújtottak fe-

nyeregbe, még akkor is énekelték Moore Tamás szép boralát:

„El a pohárral! gyöngyeit bár
Fényes hacokban hánnya föl,
Csak hiu álmokat idéz már
Lelkemre mult idők felől!
S tükrében, tiszta fénye mellett,
Mint egy bibájós üvegen,
Vesztett reményt, kihalt szerelmet
Mutat fel árnyakul nekem!“ . . .

Mikor aztán a falu elején a dombra érttem, a honnan a fürdőre jól visszaláthatni, visszafordultam a nyeregben. Egy fehér kendő lobogása jelenté, hogy a szép asszony is ébren van. Ez a fehér kendő egy dal:

„Volt szeretőm tizenhárom,
Tíz elhagyott, maradt három.
Három közül egy maradt meg,
Azt az egyet én csalom meg!“

Kitelik tőle. Özvegy asszony s a Bandi gyerekek, a Pista hadnagynak s meg énnekem is volt mindig egy kis helyem oldalánál.

Én azt a történetet igazán sajnálom. De előre látható volt. Soha sem hittem két szép asszony barátságában. E fogalom önmagában lehetetlen. Két szép asszony örökös ellenség, mint tűz a vízzel, mint éj a nappallal. Fegyverszünet, vagy ideiglenes coalitio, véd- és dacszövetség egy harmadik szép ellen lehet közöttük, de barátság nem. Az egyik elismert szépsége örökös veszély a másik hódításainak sikere, tartóssága iránt; az egyik győzelme örökös kihívás a másik iránt, hogy harcot kezdene az új birtok tulajdonáért s maga e

folytonos lehetősége, kilátása a háborúnak kizár minden tartósabb viszonyt közöttük.

Nyugodjék meg kegyed is e történeten. Azért a nagy mindenség eljár a maga útján s legfőlebb egy-két férfinak lesznek álmatlan éjszakái. A vesztett éjeket pedig jól kipótolhatni azzal, hogy bele alszunk a fényes nappalba. Magam is próbáltam . . .

Tegnap otthon jártam. A kertben érik már a burgundi szőlő; a narancskörte is élvezhető; a rózsák hullatják leveleiket, s az eltelt valóság ugorka ugyancsak bő szüretre ígérkezik. Az ákác alatt kegyedről diskuráltunk azzal az én jó kis nővéremmel, házunk jöltevőjével, a jó asszonnyal, kitűnő gazdasszonnyal, szerető testvérrel: Etelkával. Hanem azt nem mondom el, hogy mit. Találja ki kegyed a saját erejéből. Aztán egyedül maradtam magam. Őt elhívta a dolog, a majorságetetés, az esti rendezése, a virágok öntözése s egyéb sok más minden.

Oda azt a réten a szénacsinaló leányok dala hangzott át hozzám. Olyan hosszasan elhallgattam azt!

A kertelésre támaszkodva, hosszasan elnéztem őket, a mint a rendkebe vágott takarmányt apró meréklyébe rakták, majd aztán két nagyobb boglyába huzzák össze. Lassankint oszladozni kezdtek.

Egy maradt csupán még ott; az, kinek a hangja legjobban kicsengett a dal közül: egy álmatag szemű, halvány arcú leány.

általános értelemben vett terjesztői, hát akkor lehet belőle valami idővel, holott így, a mint most van, hát lehet itt-ott vérengzés, verekedés, hanem diadalmasan elért cél, az nem lesz!

Magyar vasúti munkálatok. Bécsi lapokban olvassuk, hogy a magyar közmunka- és közlekedésügyi miniszterium előmunkálati engedélyt adott Schweinitz Gyula grófnak egy Brassóból kiindulva Rozsnyón keresztül Zernestbe, egyik közbenes állomásról Valkányon keresztül a valkányi közsémbányába, továbbá a brassói állomástól a brassói belváros felé a sétatérig s a brassói állomástól a közúti vaspályáig, végre pedig Brassótól Sepsiszent-Györgyig és Zajczontól Kézdi-Vásárhelyig vezető közúti vaspályavonalra.

A Romániába való nagymérvű kivándorlás megakadályozása végett a belügyminiszter Krassó-Szörény megye törvényhatóságához rendeletet intézett, melyben a dobrudzsai birtokviszonyról szóló s ebben az évben hozott román törvény szövegére hívja fel az illető hatóságot oly cselekvésre, hogy a kivándorolni vágyó népet figyelmeztesse azokra a nehézségekre, melyeket a törvény a bevándorlók ellen gördit. Az említett törvény illető szakaszai szerint Dobrudzsában csak román alattvalók szerezhetnek ingatlan földbirtokot. Román nemzetiességi külföldiek csak a törvényhozó testületek által való honosíttatásuk után szerzik meg e jogot. Az állami javak eladhatók ugyan, de e törvénynek az állami javakra vonatkozó részében az idegenek telepítéséről egyetlen szó sincs, ellenkezőleg azoknak még az államjavak megvétele sem áll jogában. Magát az egy szerinti letelepítést is megszorítja a 28 §, mely szerint saját birtokán sem telepíthet be földműves családokat a minisztertanács engedélye nélkül. Ilyen letelepülések feltételeit a minisztertanács állapítja meg. A fentebbiekből kitűnik, mily szerencsétlen sors elé néznek, kik lelkiismeretlen kivándorlási ügynökök ámtásainak hitelt adva, Romániába mentek azon hitben, hogy ott az államtól nyerendő földbirtokon le fognak telepíttetni.

Ujczok bevonulása. A közös hadsereghez tartozó és az idén besorozott ujczok a közös hadügyminiszterium rendelete szerint országsszerte október 1-én, a honvédséghez besorozott ujczok pedig a honvédelmi miniszterium rendelete sze-

Még talált valami tenni valót magának; vagy talán csak azért maradt, hogy lelke egész keserűségével dalolhassa egyedül, magánosan, nem zavartatva senkitől, azt a dalt:

„Három galamb huzza azt a harangot
S úgy temetik a negyedik galambot.

Liliommal festették a koporsót,
Olyan fényes, olyan fehér azért volt.
S ráborult a szeretője szegénynek
S bánatától a koporsó setét lett.”

És az a mérhetetlen keserűség, mely szétömlött ezen a fájdalmas éneken, mintha átszellemítette volna a leány arcát, mely még haloványabb, még bánatosabb lett, a mint lassan tova indult.

Vagy csak én láttam olyannak, én, kiknek annyi bántó gondolata ébredt fel az ének hallatára!...

Elnéztem a lány távozását. Gereblyéje balvállára vetve, jobbában a vizes kancsóval haladt lecsüggedt fővel a fűzek alatt a malom útja felé. Az esti szellő meg-meglobogtatta halványárga karton kendőjét... mig nem lassan elveszett a láttávolon. Elmosódó énekét még akkor is hallottam:

„A legényszív bánatában megreped.
A leányszív megsirat és — elfeled!”

Selyem öltözet, vagy kartonszöttös ruha alatt is egyenlő a fájdalom, a bánat, a lemondás, a szerelem...

Isten kegyeddél, asszonyom!

K. F.

rint országsszerte október 6-án vonulnak be zászlóaljukhoz. A cs. kir. hadkiegészítő, illetőleg a honvédpáncsnokságok már szétküldték az egész országba a bevonulni tartozó ujczok behívójegyeit.

Trefort miniszter jubileuma. Szeptember 4-én mult tiz éve annak, hogy Trefort Ágost vallás és közoktatási miniszter ez állását elfoglalta. Ez alkalomból a vallás- és közoktatási miniszterium személyzete díszes emlékalbumbal kedveskedett a miniszternek, mely a személyzet arcképeit foglalja magában. 4-én délelőtt 11 órakor Tanárky Gedeon államtitkár vezetésével diszruhában megjelent a miniszterium személyzete, melyhez a képezdek igazgatói és az alapítványi igazgatóság is csatlakoztak. A miniszter Tanárky üdvözölte lelkes szavakban, kifejezve, hogy a fejlődő közoktatásnak, közművelődésnek azon időszakban, midőn Eötvös elhunyt, mennyire szüksége volt egy erős férfiú vezetésére, s hogy a nehéz feladatnak az ünnepelt mindig megfelelt. Az éljenzéssel fogadott beszéd után Trefort válaszolt, megköszönve a kitüntetés s hangsúlyozva, hogy eljön az idő, melyben az ország a vallás- és közoktatási miniszterium iránt is kelően elismerő leend. Elismeri, tudja, hogy még nagy feladat vár a miniszteriumra s a miniszter tétlenségre, visszavonulásra sem hivatást, sem kedvet nem érez, hanem kettőztetett erővel fog azon feladatok megoldására működni. A válasz után a felsőbb és alsóbb tanintézetek küldöttsége tisztelt, nevezetesen a műgyetem részéről Szily tanár, a tud. egyetem részéről Jendrassik rector, a közoktatási tanács részéről pedig Stoczek. Este családias jellegű bankett zárta be a miniszter jubileumát.

Tanügy.

A esiksomlyói róm. kath. tanítóképzede ügyében.

(Móricz Gyula urnak.)
(Vége.)

Térjünk a másik pontra! Előbbi cikkemben azt mondtam, hogy a képezde jelenlegi tanítószemélyzete a mostani tanterv mellett ugyanazon növendékekkel Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt, mint Somlyón. Én azt az észrevételt tettem, hogy ezzel a képezde tanárait leszólta, mert ezen állítás mellé minden józan eszű ember odaért az avval szoros logikai kapcsolatban levő, hogy más tanítószemélyzet több eredményt mutatna fel Fehérvárott is, Somlyón is, a miből a következtetés az, hogy a jelenlegi tanárok silány legények. Te utóbbi cikkedben állításod ilyen felfogását helytelennek magyarázod, s azt mondd, csak a képzelet szüleménye, hogy cikked a tanítószemélyzetre sértő volna.

A mi a dolog lényegét illeti, eredménynek ez nekem elég. Nem is szólnék erről a dologról többet, ha egyszerűen kinyilatkoztattam volna, hogy ama kifejezéssel nem akartál ítéletet fölöttünk, hanem csak valami lapsus lingvae esett meg rajtad; ámde nem így cselekedtél, hanem azon reám nézve legkevésbé sem hízogó nyilatkozattal akarod elűzni a dolgot, hogy az én okoskodásom sophisma, s hogy örülsz, hogy nem tartozol az olyan józan eszűek közé, kiknek olyan logikájuk van, mint nekem. Már saját csekély személyemnek józan eszűségére csak kell adnom valamit; kimutatom tehát töviről-hegyire, hogy a mit mondtam, helyes logikával van mondva. Lássuk!

A jelenlegi tanítószemélyzet a mostani tanterv alapján ugyanezen növendékekkel Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt, mint Somlyón — ez gondolkodástani egy ítélet. Alanyi része ez: a jelenlegi tanítószemélyzet; állítványi része ez: a mostani tanterv alapján ugyanezen növendékekkel Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt, mint Somlyón. Az ítéletben az alanyról ítélnünk, itt tehát arról: a jelenlegi tanítószemélyzet; nem pedig Fehérvárról vagy Somlyóról, mint melyek az állítványban foglaltak; azért csak

phrasis azon megjegyzésed, hogy hiszen te nem a tanítószemélyzetről beszélsz, hanem a helyről. Ezen ítélet továbbá tagadó ítélet; de nemcsak tagadó, hanem részleg tagadó, mert az egész terjedelmében értett alany ez volna: minden tanítószemélyzet; ennek ez: jelenlegi tanítószemélyzet, csak egy némely része, azért: jelenlegi tanítószemélyzet logikailag egyértékű evvel, némely tanítószemélyzet. Igaz-e, helyes-e mindez? Igaz, helyes. Üssünk fel már most egy logikai tankönyvet, teszem Babics Kálmánét (Logika vagy gondolkodástan); ez a 63. lapon így tanít: „A részleg igenlő ítélettel okvetlenül vele jár a részleg tagadó ítélet is, és megfordítva. Némely férfi gyáva. Némely férfi nem gyáva. Vagy mindez megfordítva.” Tehát: Némely férfi nem gyáva. Némely férfi gyáva. E szerint ezen ítélettel: A jelenlegi (némely) tanítószemélyzet a mostani tanterv alapján ugyanezen növendékekkel Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt, vele jár, vele értődik ez: Némely tanítószemélyzet a mostani tanterv alapján ugyanezen növendékekkel Fehérvárott is mutatna fel több eredményt. Tehát a logika törvénye szerint, a mi pedig nem egyéb, mint a józan ész törvénye, midőn állítva van az előbbi, állítva van ez utóbbi is; vagyis az, hogy a jelenlegi tanítószemélyzettel szemben van némely tanítószemélyzet, mely Fehérvárott is mutatna fel több eredményt. Az a némely tanítószemélyzet, mely Fehérvárott is mutatna fel több eredményt, a jelenlegi tanítószemélyzetre nézve, mely Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt, más; evvel pedig: Fehérvárott is, vele jár ez: másutt is, még pedig mivel Fehérvár mellett Somlyóról van szó, vele jár ez: Somlyón is. E szerint tehát a te állításoddal: A jelenlegi tanítószemélyzet a mostani tanterv alapján ugyanezen növendékekkel Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt mint Somlyón, állítva van ez: Más (némely) tanítószemélyzet a mostani tanterv alapján ugyanezen növendékekkel Fehérvárott is mutatna fel több eredményt, Somlyón is. Ennek pedig bizony nem az az ergója, a mit te erőlködsz belőle kihozni, hogy tehát a képezdet nem kell elvinni Somlyóról Fehérvárra, hanem az, hogy a jelenlegi tanárok nem valami derék legények. Szóval akármerre csürröd-csavarod a dolgot, neheztelt állításod egészen azon közmondás nótájára megyen: Az ökor, ha Bécsbe hajtják is, ökor marad.

Nem segítesz avval magodon semmit, ha hivatkozol arra, hogy nem lehetett számdeköd a tanári testületet becsmérlni, hiszen ellenkezőleg elmondtad: „mert nézetem szerint nem a hely, hanem a tanítószemélyzet képzettsége, buzgósága... irányadók a szerzendő ismeretekre nézve.” Ezt mondtad, az igaz, de mondtad-e csak egy árva szóval is, hogy ez a képzettség, buzgóság a jelenlegi tanítószemélyzetben megvan? Dehogyan mondtad! Ellenkezőleg kaput tártál azon vélekedésnek, hogy oly tanítószemélyzet, melyben a képzettség, buzgóság megvan, Fehérvárott is, Somlyón is több eredményt mutatna fel, mint a jelenlegi, melyben a képzettség, buzgóság hiányzik. Igazi oraculumszerű enunciatióid vannak: ha akarom vemhes, ha akarom, nem vemhes.

Nincs kibúvó ajtó számodra következő szavaidban sem: „... a ki tiszta tudatával bir annak, hogy kötelemét teljesítette, érezni fogja azt is, hogy Fehérvárott, Bécsben vagy Párisban sem tehet többet s így állításomban sem fog sérelmet találni; ki pedig sérelmet talál ezen állításomban, a „Közművelődés” írójának ad igazat és beismeri, hogy „Fehérvárott a kántoralis ismeretek jobban terjeszthetők, mint Csik-Somlyón.” Meg kell vallanom, ügyes cselekedés, midőn e lap olvasó közönségénél kedvezőtlen hangulatot iparkodol irántam ébreszteni, azt okoskodva rám, hogy én a képezdeknek áthelyezését kívánom; de ezen cselekedéssel senkit sem fogsz félrevezetni, a ki cikkemet figyelmes elolvasásra méltatta, mert az tudja, hogy én cikked meritumára, vagyis arra nézve, hogy a képezde itt maradjon-e Somlyón vagy áttéssék

Fehérvárra, egy szót sem szólottam. Egyébként is általam inémt idézett állításod csupa ellenmondás és sophisma. Előbb azt mondd, hogy nem beszéltél a tanári testületéről, hanem a helyről; most meg azt vitatod, hogy azt a „jelenlegi tanítószemélyzet sat.” nyilatkozatodat úgy kell érteni, hogy a jelenlegi tanítószemélyzet azért nem tudna több eredményt felmutatni Fehérvárott mint Somlyón, mert kötelességét itt is megteszi, többet pedig másutt sem tehet. Hát ez nem a tanítószemélyzetről való ítéletés? De különben is ennek vitatásával azt, hogy a tanítószemélyzetet sértőleg nem érintetted, ki nem mutatod, mert hiszen előbbi cikkedben szó sincs arról, hogy ez a tanítószemélyzet milyen kötelességteljesítő, s hogy kötelességteljesítő, azt cikked tartalmába belegendolni nem lehet, inkább ennek ellenkezőjét. De tegyük fel, hogy te úgy értetted s másnak is úgy kell érteni. Akkor az a, kénytelenségből már unalomig recitált mondat így szól: A jelenlegi tanítószemélyzet, mely kötelességét teljesíti, Fehérvárott sem mutatna fel több eredményt, mint Somlyón. De evvel megint csak vele értődik ez a részleg igenlő ítélet: Némely (más) tanítószemélyzet, mely kötelességét teljesíti, Fehérvárott is mutatna fel több eredményt, Somlyón is. Helyes-e ez? Hogy ne volna helyes, hiszen csupán a kötelesség teljesítéséről nem jár, hogy ez vagy amaz ebben vagy abban a dologban milyen eredményt mutat föl, hanem jár az egyuttal az illetőnek rátermettségeről, készségéről, minélfogva áll, hogy ha a jelenlegi tanítószemélyzet, bár kötelességét teljesíti, nem tudna több eredményt felmutatni: más, képzettsébb tanítószemélyzet tudna több eredményt felmutatni. A következtetés itt is ugyanaz. Ha kifordítom is, bunda; ha befordítom is, bunda.

Már most melyikünk részén van a sophisma: az enyémen-e vagy a tieden? Az bizony a tieden van. Az én okoskodásom a logika törvényei szerint való; a tied, mint merőben ellenkező értelmű, nem a szerint való. De vagy tudva okoskodtál hamisan, vagy nem tudva. Ez utóbbit rólad sem én föl nem teszem, sem más; áll tehát az, hogy tudva okoskodtál csalán; de akkor te követtél el sophismát, levén a sophisma oly álokoskodás, a mit tudva követ el az ember. Ha pedig te azon állításom igazságát sem ismernéd el, hogy okoskodásod álnokságát tudtad s továbbra is a mellett maradsz, hogy az helyes, a mit te mondtál, s továbbra is örvendezni akarsz, hogy nem tartozol az olyan józan eszűek közé, mint én vagyok: hát erre nincs egyéb mondani valóm, mint az, hogy akkor legyen a te izlésed szerint!

Földes József.

Levelezés.

Gy.-szentmihályi levél.

Kedves barátom! Bocssás meg, hogy ígéreteket ilyen későre váltom be; különben is az rád nézve mindegy, akár most szólalok meg, akár eddig beszéltem volna.

Olyan ember vagyok, kiben az élet viszontagságai kezdik előltni az ambíciókat, ki az emberek azon milliói közé kezd vegyülni, kik nem törődnek eszmékkel s erejüket csupán a létérti küzdelem emészti fel.

Mesterségemnél fogva ideálista kellene lennem, ki ambroziát eszik és neart iszik, ki az Olympus fellegronás csucsaról egy percig sem kíván a föld porába vegyülni; ki előtt a kulisszák festett képei megelevenülve egy új világot mutassanak a képzelődő léleknek.

Hiába! Materialista vagyok, mert a „materia” áldozata lettem.

A szükséges nálam mindig elébe vág a hasznosnak s a valóság a költségzetnek.

Nem épen irigylésre méltó kedves helyzetem.

Egy időben a dicsőség nemes vágya ösztöndzött, utóbb a szükség tett azzá, a mi vagyok, s most azt hiszem, hogy nagyon illik reám:

Láttál-e már örület, ki koszort tesz a fejére s aztán lelkeből nevet?

Vajjon mit gondol...?
Azt, hogy illik bolondnak a koszu-
ra.

Még csak most veszem észre, hogy „szt.-mikliósi levél“ ezimmel indultam el s már is magamról fecsegek, de hát önzőnek lenni emberi gyarlóság.

Különb is nem sokat tudok a nevezetes eseményekről, pedig annyi bizonyos, hogy azok itt napi renden vannak mostanában.

Vasárnap (27-én) volt a papi szentelés. Ennyi papot csak a pápa temetésén láthattál volna, ha ott lettél volna; de hogy a lakoma is nagy volt a végében, bizonyoságok azon gömbölyű kedélyes arczok, melyek a papi lakból a „Rákóczi“ taktusaira nem sokat ügyelve, ballagtak a zárdába kegyes apácák által előre készített meglepetéseknek örülni.

„Az istenadták!“ mondaná rá Moliere „Orgon“-ja.

Engedd meg drága szerkesztőm, hogy nem lehettem jelen sem a lakomán, a papi lakban, sem a zárdában a meglepetésen s így természetesen nem irhatom le a sokféle „fogásokat“, melyekben részesülének isten emberei.

De ennek sem én vagyok az oka, hanem... tudod no... hivatlan vendégnek... stb.

Különb szó sincs róla, hogy kővérebb dolog isten papjának, mint Thalia papjának lenni.

A piac közepén egy felállított bódé diszeleg, melynek oldalain zöld placardok hirdetnek „világhírű csodalátványokat“.

Ugyancsak itt láthatni valamely kutyaképű formába fejeztett német művész mázolt ábráit, melyek a buvárkodó szellem előtt a világtörténelem nagy eseményeit tüntetik fel.

Oh világtörténelem „nagy eseményei“, ti boszniai occupatiók!

Az egészben az a legnagyobb szerű, hogy egy óriási magyar tábor üzőbe vesz két szál bosnyákok; legelől Andrassy rohan vitézségének önértetével egy szürke lovon strázsamesteri uniformisban.

Midőn már e „világhírű látvány“ elegendő közönséget vont a deszka arena elé a mi jámbor székelő népünk, egyszerre csak elkezd nyikorogni valami Prágából ide czipelt cseh kintorna, adván ki belsőjéből borzasztó törizű hangokat, mire egy a Pyreni hegyeken túl termett majom ugrik elő a tenyeres-talpas panorámásné háta mögül, a kintorna hangjaira járva majomfiguráit az összecsdült publikumnak gyönyörűségére.

Milyen boldogok, kik ebben a majomvilágban egy majmon tudnak mulatni!

Nehogy azt gondold, hogy kifogtam az ujságokból, de csak most jön a java: a színház.

Előre is kijelentem, nem az én hibám, hogy a deszkabódénak, vagyis a majomkomédiának nagyobb publikuma van, mint a színháznak; de hát nincsen kedvem e dolog helyes vagy helytelen voltába avatkozni. Izlés dolga.

Nagyot fogsz nézni, ha azt mondom, hogy Molnár, ki elvitázhatatlanul hírneves tragikus, üres házak előtt vendégszerepel; a közönség közönye a bosszantásig nagy, pedig bizony kötelességet mulaszt el a publikum, midőn elszalasztja a kedvező alkalmat.

De hát minek feszegetni ezt is?... de gustibus....

De még nagyobb fogsz nézni, ha azt mondom, hogy egy jámbor képű káplán nem félt az ég haragjától azt beszélni híveinek, miszerint Molnár borzasztó erkölcsrontó darabokat játszik.*

A 18-ik századot arczul ütő eklatans példa!

A derék káplán így argumentált: „Halljad, város, halljad! Othello azt mondja a feleségének: „szajha“, és Rodrigo meg

apácaosztásról fecseg, holott azt Sekszpir nem mondja.“

Boocsánatot kérünk, szent atyám, de biz' ő mondja s ha tekintetbe vesszük azt a lelki állapotot, igen is helyesen mondja. De hát...

„És Tartüff! Oh, égi szentek! — mondá a káplán — a ki megnézi, elkárhozik!“

Ej, ej, szent atyám! ön nincs tisztában a darab tendenciájával, vagy talán a híres író maró satyrjától jajdul föl?

Kérjük alásan, csak méltóztassék!

De most isten veled! bár szeretnék még veled időzni, de e kis levél már is forgásba hozta elném kerekét. Ugy tetszik, mintha az „Ezeregy éj“ tündérmeséi vonulnának lelkem ellébe s susognának bűvös dalt, melynek dallamát kísérni megpróbálja erőtelmen lelkem.

Isten veled!

S. Samu.

Sz. 189 - 1882.

gazd. egylet.

Függelék

a csikmegyei gazd. egyesület ez évi kiállítási tervéhez.

Méltóságos Mikó Bálint ur, mint a XIII-ik vidéki kör kiállítási bizottságának elnöke, a kiállítás emelésének érdekében, a tenyészállatok díjazására sajátjából 8 drb. magy. kir. aranyat ajánlott fel és bocsátott a rendező bizottság rendelkezére.

A felajánlott 8 drb. aranyból az adományozó kívánata szerint 6 jutalomdíj tüztik ki, még pedig:

4 drb. arany a legtöbb tejet adó 3 bival-
val-tenéhrre és 4 drb. arany a legtöbb tejet
adó 3 fehér tenéhrre. E szerint tehát mind-
ketnemű tenéhek közül a legbővebben tejelő
2—2 drb. arannyal s az ezek után követ-
kezők 1—1 drb. arannyal fognak díjaztatni.

Csik-Szereda, 1882. szept. 7.

Deák Ignác,
egyl. titkár.

Színészet.

K.-Vásárhely, szept. 9.

Kedden „Baranszki János, a fegyencz, vagy az elveszett beseület“ adatott csekély számú közönség előtt. A rövidke mű holmi német vagy svéd agy beteges képzelmenek műve. Az első felvonás minden érdek nélkül párbeszédek halmazza, a második felvonás már némi érdeket nyer a fegyencz fel-
lépte által, a harmadik felvonás egy megrázó drámai jelenet után hirtelen bevégződik ott, hol a költői igazságszolgáltatásnak kezdődnie kellene. Bántó érzést szül azon környörtelen szigor, melylyel a szerző a bűnös, de oly sokat szenvedett és gyermekét oly nagyon szerető apával elbánik. Midőn a bűnös büntetését kiállta, a szerző veszi át a büntető igazságszolgáltatás szerepét, megfosztja az apát gyermekétől s épen azon érzelmeiben sújtja, melyek ugy szólván ére-
nyét képezik. — Sárdi a fegyencz szerepében tehetségének teljes fényében tündökölt. Megrázó hűséggel alakítá a társadalomból kitaszított fegyencz komor alakját. A vad harag kitörései, a szülői szeretet gyöngéd nyilvánulásai, a dacz és alázatosság oly művészi kivittelt nyertek alapos, mély tanulmányra valló játékában, mely a legmagasabb műigényeket is kielégíthette. Látszott, hogy Sárdi ur teljesen elemében érzi magát, mert, habár eddigi szerepeiben is teljes dícséretet érdemel, mégis nézetünk szerint ezen szerepkör az, melyben erőteljes érzés hangját, pompás színpadi alakját és kitünő plasztikáját kellőleg érvényesítheti. A többi szereplők: Kápolnai, Kecskeméti, Tharasz-
szovits, Püspöki ügyesen csoportosultak a főalak körül, jól megoldották feladatukat s elmondhatjuk, hogy a mai előadás igen jól sikerült. Az első felvonás egyhanguságát s egyáltalában az egész darab ferde erkölcsi irányát feledteték a harmadik felvonás hatalmas drámai jelenetei.

Szerdán Fábian László jutalmául két darab adatott: „Legjobb az egyenes ut“ vigjáték és „Tíz leány s egy férj sem“, operette. Fábian ur reményeit ez uttal nem

az semmisítette meg, a mitől félt, t. i. a rossz idő, hanem az, mitől nem félt: a közönség részvétlensége. A kedves két darab csaknem egészen üres ház előtt folyt le s Fábian is kénytelen volt az erkölcsi sikerrel beérni. Fábian sikerült alakban mutatá be a kandidátus eseten alakját. A sa-
játóság eredeti felfogás, találó arczjáték, az ügyes mozgás igen előnyös színpadon tün-
tették ki szép tehetségét. Bényeiné ma is-
mét kitünően játszott és énekelt; minden fellépéssel csak fokozza azon elismerést és szeretetet, melylyel a közönség kezdet-
től fogva elhalmozá. Püspöki minden fellé-
pésénél genialis színésznek bizonyul. Min-
den játékát természetesség s igazi humor jellemzi; sohasem vadássza a hatást s épen azért mindig könnyű színpadon elérni azt. Kel-
lemes benyomást gyakorolt Tharaszovics M. derült vidám alakja. Csinnyal és élen-
ken játszta szerepét.

Mindenféle.

— K.-Vásárhelyen a közös hadsereg kötelékébe tartozó póttartalékos katonák ezennel figyelmeztetnek, hogy az őszi szemle október hó 7-én d. e. 8 órakor fog a tanácsház nagytermében megtartatni. Egy-
idejűleg köztudomásra hozzátik, hogy a hon-
védek részére a pót szemle okt. 23-án d. u. 3 órakor fog ugyanott megtartatni. A rendőr-
kapitány.

— A csikmegyei polgári leányiskolánál a jövő hó folytán beállítandó szövé-tanmü-
helyben a felügyelőnöi állásra özv. Gál Ká-
rolyné asszonyt választotta meg a megyei is-
kolaszék. Ezzel egyidejűleg közölhetjük azt is, hogy a beállítandó szövésszék a nap-
okban meg fognak érkezni. A szükséges fonalak és egyéb szövé anyagok már meg is érkeztek mintegy 600 frt értékben Buda-
pestről.

— Nyílt kérdés Molnár Józsiás urhoz, mint a lövész-egylet alelnökéhez. Egy éve, hogy egyletünk elnöke városunkból eltá-
vozott s ez idő óta egyletünk érdekében semmi intézkedés nem történt. Kérdjük tehát a tisztelt alelnök urat: hajlandó-e a tisztújítás megkezdése s a lövészet megkezdése céljából nagygyűlést hívni össze? Több lövész-egyleti tag.

— A csikmegyei polgári leányiskolához a női iparmunka tanítására a f. hó 5-én tartott megyei iskolaszéki gyűlés özv. Re-
viczky Péterné tanítónőt választotta meg Buda-
pestről.

— Terschák Adolf fuvolaművész hét-
főre irt hangversenye elháríthatatlan aka-
dályok miatt e napról elmarad; azonban valószínűleg jövő pénteken meg fog tar-
tatni. A hangverseny megtartásáról, vagy elmaradásáról jövő számunkban értesí-
teni fogjuk a közönséget.

— Ősz lesz! Homoród-, Korond- és a Szejkelfürdő immár üres. A vendégek, mint a szálló madarak, majdnem mind hazaköl-
töztek. Alig egy-két vendég lézeng fel s alá az elhagyott sétányokon, mintha nem tudna a helytől elszakadni, hova kel-
lemes órák emlékei kötik. Pedig mégis csak válni kell, de hát talán nem örökre. Jövőre viszont látjuk egymást. Addig pedig sze-
rencse fel!

— Misére való. Gyergyó-Alfaluban kö-
zelebről két székelő asszony két forintot vitt a helybeli plebánoshoz annak kéréssel, mondana hálaadó misét annak a lelkéért, ki a pityókát legelőször behozta hozzánk és természetesen megkísértette, mert az idén több pityókaszüret mutatkozik Gyergyóban. A plebános ur buzgósággal teljesítette is az illetők kérését. Mondja aztán valaki, hogy a nép nem tud elég hálás kegyelettel lenni jöltevői emléke iránt.

— Megugrott színész. Nem régiben egy Komáromi László nevű egyén jelent meg Balázsfalván s Nyéki János színgazgató megbízottjának adván ki magát, 6 elő-
adásra bérletet csinálva, a felszedett pénz-
zel megugrott. A jámbor balázsfalviak he-
teken kereszttől hiában várva a társulatot, kérdést intéztek Nyékihez, ki Komáromi Lászlót csalónak nyilvánította, mivel ő nemcsak meg nem bízta Komáromit bérlet-
szerzéssel, de sőt ily nevű egyén nincs is társulatában alkalmazva. A belügyminis-
ter most országszerte körözti a felfogandó csalót.

— A Cs.-Szent Mártonon folyó hó 27-én tartott műkedvelői előadás és zártkörű tánc-
estély alkalmával jegyekből befolyt 40 frt, felülfizetésekből 23 frt 20 kr, összesen 63 frt 20 kr; levonva a kiadást (35 frt 16 kr.) maradt tiszta jövedelem 28 frt 04 kr. Felül-
fizettek: Dr. Boeskor Károly orsz. gyűlési, képviselő 5 frt, csikkozmasi Lázár Kajtán 4 frt 50 kr, Nagy József csiksz.-mártoni szolgabíró 1 frt, csiksztyörgyri Potóczki Antal 1 frt, Éltes Elek tanfelügyelő 1 frt, Nagy Lajos csiksztyörgyri plebános és kanonok 1 frt, Bodó Alajos csiksomlyói pleb. 1 frt, Konez István csiksumnádi pleb. 1 frt, csiksomlyói ifj. Miklósi József 1 frt, Sólnay Sándor ügyvéd 1 frt, Buzás Mihály alsikói kerületi esperes 1 frt, Dr. Csiszér Miklós körorvos 1 frt, id. Boeskor Károly körjegyző 1 frt, csikkozmasi Herink Leo 60 kr, Mühlhay Sándor járásorvos 50 kr, csikszmártoni Gondos István 50 kr, Imets F. Jákó gymn. igazgató 40 kr, Benke Sándorné asszony 40 kr, Deák Ignác gazd. szaktanár 30 kr. Összesen 23 frt 20 kr. Fogadják a tisztelt felülfizetők a rendező-
ség hálás köszönetét. Ferenczy Lajos.

— Megjelent az „Önügyvéd“ 8-ik füzeté, írta Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapesten. E füzetben a szerző a házassági szerződéseket tárgyalván, ismer-
teti az eljegyzéseket, a római kathóliku-
sok házasságát, a házassági akadályokat, József császár szabályzatát, ismerteti a ve-
gyes házasságokat, a görög hitűek és iz-
raeliták házasságának szabályait, tárgyalja a házasság hatályát és jogi következmé-
nyeit, különösen a hitbért, hozományt, köz-
szerzeményt, az özvegyi jogot és a ház-
sági egyezményeket; ezzel áttér az életjá-
radéki szerződésekre, ismerteti a szerencse-
szerződéseket, a peressé vált jogviszony elintézését célzó egyességeket, a szerződés-
újítást, és ezzel a szerződések különös ne-
meire vonatkozó fejezetet befejezést nyer. A hatodik fejezetben a szerző a jogellenes cselekvényekből származó követeléseket is-
merteti, különösen a gyilkosság, ölés, testi sértés, csalás, lopás, jogtalan elcsátítás-
ból folyó kártérítési kötelezettségeket, — tárgyalja a marhák által okozott káro-
sításokat, ismerteti a mezei rendőri, gátrend-
őri és vadászati kihágásokat, az erdei káro-
sításokat és a vaspályák által okozott kártételekből folyó kártérítési kötelezettsé-
geket. Ezen igen érdekes tartalmu füzet ára 30 kr.

— Ordódy Pál, a nem rég visszalépett közmunka- és közlekedésügyi miniszter élethű arczképét, élet- és jellemrajzát közli a „Gaz-
dasági Mérnök“ című mezőgazdasági és műszaki heti lap legutóbbi száma, — szak-
avatott tollal méltányolva Ordódy mi-
niszteri működésének nagyszabású alkotá-
sait. Ugyane számban folytatja Sarlay Károly igen érdekes és tanulságos cikkk-
sorozatát a meteorologia viszonyáról a föld-
míveléshez. Ismertette van az „antime-
rion“-nak nevezett nedvesség elleni szer-
és annak alkalmazása az építészetben; kö-
zölve van több szer a vastárgyak össze-
ragasztására stb. Igen érdekes tudósítá-
sokat közöl Amerikából és Angliából az ot-
tani gazdasági, illetőleg ipari viszonyokról — a lap saját tudósítóitól. Általában el lehet mondani, hogy a Gazdasági Mér-
nök egy a gazdasági, mint a mű-
szaki téren egyaránt hasznos szolgálato-
kat tesz a magyar közönségnek. Ismételt-
en ajánljuk azért e jeles és valóban közhasznú szaklapot t. olvasóink különös figyelmébe. Előfizetéseket még ez év elejétől vagy bármely évnegyedtől kezdve elfogad a Gaz-
dasági Mérnök kiadóhivatala Budapesten, egész évre 8 frt, félévre 4 frt 50, negyed-
évre 2 frt 50 kr-ával.

— Olcsón jutott hozzá. Egy ravasz amerikai azt igérté fiának, hogy születés-
napjára levélbélyeg-gyűjteménnyel fogja meglepni. De olcsó szerivel szeretett volna hozzájutni s ezt a következő módon érte el. A New-York Heraldban és egy kiváló európai lapban ilyen tartalmu hirdetést tett közzé: „Házassági ajánlat. Egy csinos fia-
tal hölgy, egy millió dollár örököse, egy vagyontalan, de kellemes fiatal embert óhajt férjül. Levelek június végeig ily cím alatt intézendők: H. H. Milliő, Box 5830. New-York.“ Az ő s újlág minden részéből mintegy 25,000 válasz érkezett s a ravasz amerikai néhány dollárért a világ legszebb levélbélyeggyűjteményével lepte meg fiát.

* A mily szegény ez a vastag tudatlanság a káplán urra, ép oly szegény azokra az ájtatos hívekre, kik ezt neki vakon elhitték.

Fürdővendégek névjegyzéke.

Borszék. (Vége.)

Csiki Kálmán magányzó, Gy.-Szt.-Miklós. Siklód Páter birtokos, Gy.-Ditró. Salamon, Frigyes birtokos, Gy.-Fehérvár. Marosi Ágoston birtokos, Brassó. Lányi Károlyné kereskedőné, Zilah. Császár József községi jegyző, 1 férfi és egy nő cseléd. Gy.-Szárhely. Simai Pál birtokos, M.-Madaras. Kun Vilmosné állatorvosné, Gy.-Szt.-Miklós. Császár Albertné kereskedőné, leánya és 1 szolgáló, Gy.-Szt.-Miklós. Albert Mihály lelkész, B.-Bánya. Szabó Imre nyug. állami hivatalnok, Sz.-Ujvár. Korn Pál kereskedő, Valuf. Magyarosi Dániel kereskedő, Torda. Csiky Emánuel utazó, Erzsébetváros. Kaupé Ferencz kereskedő, M.-Vásárhely. Weiss Vilmos kereskedő, M.-Vásárhely. Reményik Lajos kereskedő, Kolozsvár. Bisztrai Károly kir. adóf. vezető, Cs.-Szereda. Szilágyi Sándor 8-ad oszt. tanuló, M.-Vásárhely. Ferencz Károly 7-ed oszt. tanuló, M.-Vásárhely. Deuts Henrikné és nővére, Rév. Lánckzy Sándor vasgyártulajdonos, Sz.-Keresztbánya. Dániel Károly közs. jegyző és birtokos, Sz.-Oláhfalva. Soó Károly szolgabíró, Bethlenfalva. Szoborka Rezső m. k. mérnök 1 kocsisal, Sz.-Udvarhely. Gyertyánfy Gábor kereskedő, Sz.-Udvarhely. Dr. Ráczkői Sámuel orvos, Sz.-Udvarhely. Csörgő Gyula honv. főhadnagy, Budapest. Imecs Jenő megyei aljegyző, Segesvár. Balár Imre ev. ref. lelkész, Fehéregyház. Demeter Domokosné közjegyzőné gyermekével, Gy.-Szt.-Miklós.

Hochschild Lajosné tanárné, Gy.-Szt.-Miklós. Jakabfi Ignác birtokos, Gy.-Alfalu. Br. Bálint József birtokos, N.-Erdő. Puskás Tamás tanítójelölt, Cs.-Szt.-Tamás. Lázár István kereskedő, Gy.-Tölgyes. Jákob Vogries képes, K.-Vásárhely. Dr. Michiller János ügyvéd, Zilah. Georgi Lazaresku ügyvéd nejevel, Piatra. Dániel Elek segédtanár, Debreczen. Lázár Menyhért ügyvéd neje és 3 gyermekkel, Gy.-Szt.-Miklós. Dr. Otobán Nándor honv. ezredorvos, Brassó. Schreiber Rezső m. kir. pénzügyi tanácsos, igazg. helyettes, Kolozsvár. Szentgyörgyi Miklós né földbirtokosné kocsisával, Hozna. Ásbot Gizella magányzó egy szolgálóval, N.-Szeben. L. P. Adler pénzváltó, Brassó. Molinári Emerica és Félégyházi Emilia irgalmas nővérek, Gy.-Szt.-Miklós. Gál Ignác Csikmegye havas. igazgató nejevel, Gy.-Alfalu. Demeter Domokos kir. közjegyző, Gy.-Szt.-Miklós. Dávid Kristóf kereskedő, Gy.-Szt.-Miklós. Konstantin Lubotics ügyvéd, Jassi. Janu Fosztopolu kereskedő, Piatra. Ávéd János magányzó, Gy.-Szt.-Miklós.

Az összes fürdő vendégek száma 719 személy.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbéő Ferencz,

lfj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Szeptember -7én.

Magyar aranyjárdék	118.80
Magyar vasuti kölcsön	135.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.—
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	109.75
M. keleti vasuti államköt. évi 1876	94.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	98.—
Temes-bánati földterherment. kötvény	97.75
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	97.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	118.75
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110.75
Osztrák járadék papírban	76.90
Osztrák járadék aranyban	77.25
1860. államsorsjegyek	130.50
Osztrák-magyar bankrészvény	830.—
Magyar hitelbank-részvény	310.25
Osztrák hitelintézet-részvény	322.—
Cs. és kir. arany	5.63
20 frankos arany	9.45
Német birodalmi márka	58.—
London (2 havi váltókért)	119.85
Magyar papíráradék	96.40

AJÁNLAT.

A csikszeredai törvényszéki kerülethez tartozó Zsögöd, Kászon-Jakabfalva, Kászon-Impér, Kászon-Feltiz, Altiz és Rákos községek határában foganatosítandó legelő-elkülönítési és erdőszabályozási munkálatokat illető mérnöki műveletek kereszttől vitelére ezennel hivatalosan ajánlkozom. A miért is nevezett községek szükség esetén alólírtta levél útján Fehéregyházon (u. p. Segesvárt) értekezhetnek.

Várnay Győző, m. k.

3-3 birtokrendező mérnök.

Magy. kir. államvasutak keleti vonalának M E N E T R E N D J E.

(Érvényes 1882. évi május 15-től.)

A Predeal—nagyvárad irány:

Állomások:

Személyvonat 203. sz.	T. v. I. II. III. oszt.	óra és percz
Bukarestből	Indul	—
Predeal	"	—
Tömös	"	—
Brassó	Érk.	6.13
Földvár	Ind.	6.52
Apáca	"	7.23
Agostonfalva	"	7.51
Kőhalom	"	—
Héjasfalva	"	10.15
Segesvár vendéglő	Érk.	10.32
Medgyes	Ind.	10.52
Kapus	Élőz. (Érk.)	12.06
N.-Szeben	Ind.	12.24
Kapus	ben felé (Ind.)	12.30
Tövis	Élőz. (Érk.)	2.06
Kocsárd	Ind.	2.26
Kolozsvár vendéglő	Érk.	3.24
Nagyvárad vendéglő	Ind.	3.34
Budapest	Érkezik	8.21

A Nagyvárad—predeal irány:

Állomások:

Személyvonat 204. sz.	T. v. I. II. II. oszt.	óra és percz
Budapest	Ind.	7.30
Nagyvárad (vend.)	Érk.	4.18
Kolozsvár	Ind.	5.00
Kocsárd (vend.)	Érkezik	9.40
Tövis (vendéglő)	Ind.	10.14
Kapus	Élőz. (Érk.)	12.38
Medgyes	Ind.	12.48
Segesvár (vendéglő)	Érk.	1.47
Héjasfalva	Ind.	2.07
Kőhalom	Élőz. (Érk.)	3.41
Apáca	Ind.	3.51
Földvár	Ind.	4.11
Brassó (vendéglő)	Érkezik	5.22
Tömös	Ind.	5.32
Predeal	Ind.	5.50
Bukarest	Érkezik	11.15

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Piaci árak

	Kézdi-Vásárhely szept. 7.	Csik-Szereda szept. 6.	Sz. Udvarhely auguszt. 31.	Gy.-Sz.-Miklós auguszt. 26.
Buza) tiszta	7	50	9	10
) elegy	6	—	4	50
Rozs) tiszta	5	—	3	75
) elegy	4	—	—	60
Arpa) tiszta	—	—	4	56
) elegy	—	—	—	50
Zab	2	20	2	25
Törökbuza	6	—	—	6
Kása) köles	10	—	11	—
) árpa	—	—	—	8
Borsó	6	—	5	—
Lencse	10	—	—	—
Fuszulyka	6	—	—	5
Lenmag	—	—	—	—
Kendermag	—	—	—	—
Bükköny	—	—	—	5
Pityóka	1	30	1	50
Marhahus	—	36	—	36
Disznóhus	—	44	—	44
Juh-hus	—	24	—	20
Szalona	—	75	—	80
Fagygyu	—	30	—	—
Malacz	1	—	1	20
Lud	—	—	—	—
Réce	—	—	—	80
Barány) fejér	—	—	—	—
) fekete	—	—	—	3
Egy pár csirke	—	70	—	—
10 tojás	—	15	—	13

Wass és Riemer Székely-Udvarhelytt

ajánlják dusan berendezett

gazdasági gép-raktáruk,

melyben különösen nagy választékban találhatók a következő gépek **gyári áron**.
Kézi cséplőgépek a legújabb szeges rendszerrel, munkaképesség 5 emberrel naponta 40-től 45 kalangya gabona, ára: 90 frttól 110 frtig.
Lőerőre, járgánnyal, 240 frttól 300 frtig o. é.
Gabonatisztító szűrő-rosta, „Backer“-féle, ára: 70 frttól 90 frtig.
Trieur (konkolyválasztó) Mayer- és Liliput-szelelővel és a nélkül, ára: 40 frttól 120 frtig.
Kukoriceza-morzsolók szelelővel és a nélkül, ára: 30 frttól 50 frtig; továbbá szecskavágók, répvágók, váltó-ekék, kerülő-ekék, amerikai aczélvillák, nem különben gazdasági és tűzi fecskendők a legelőnyösebb feltételek mellett a fenti czégnél megrendelhetők.

1-6

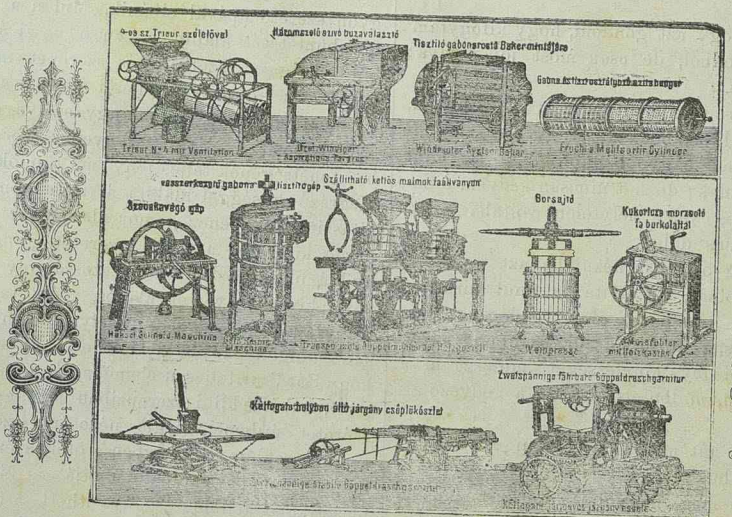
Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.

(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

17-30

Trieurök gazdaság számára: Járgány, cséplőgépek, Szelelő rosták, Kukoriceza-morzsolók, Szecskavágók, Borsajtók.	Különlegességek malmok számára: Dupla malmok, Malom trieurhengerek, Gabnaosztályzó hengerek, Koptató gépek,	Daraválasztó gépek, Tarárok, Detacherók. Malomalkatrészek, u. m.: Transmissiók, Szikjerek,	Rosta-lemezek: Cséplőgép-rosták, Liszthenger-szíták, Koptató lemezek, Ráspolj-lemezek, stb. stb.
---	--	---	--

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.